

Hírek a külföldi élelmiszer-minőségszabályozás eseményeiről

33/99 USA: 27 ország várja az engedélyt hús- és baromfihús készítményeinek exportjához

Azon országok élelmiszerbiztonsági és ellenőrző rendszerei ekvivalenciájának megállapítása, amelyek exportálni kívánnak az Egyesült Államokba, többlépcsős, összetett folyamat – mondotta az USDA nemzetközi politikai részlegének illetékes tisztviselője a függőben levő kérelmek elbírálásával kapcsolatban. A Mezőgazdasági Minisztérium Élelmiszerbiztonsági és Ellenőrző Szolgálat (FSIS) ugyanis teljes dokumentációt kér be nem csak az újonnan jelentkező országoktól, hanem azoktól is, amelyek már huzamosabb ideje szállítanak az USA-ba, de változtatásokat vezettek be a szabályozás területén. A FSIS helyszíni vizsgálatokat is alkalmaz az érintett országokban, sőt a beléptetés pontján még egy ellenőrzést végez akkor, ha az idegen hús- vagy baromfihús termék eléri az Egyesült Államok határát. Jelenleg 27 ország vár arra, hogy – miután nemzeti ellenőrző rendszerük elnyerte a FSIS jóváhagyását – húskészítményeket szállíthasson az USA-ba. További 36 ország, amely már korábban teljesítette a FSIS „ekvivalencia standardját”, most más kihívással kényszerül szembenézni: ha az USDA új szabályozást vezet be a HACCP rendszerrel és a patogén redukciós programmal kapcsolatban, akkor nekik is felül kell vizsgálniuk nemzeti élelmiszerszabályozásukat. (World Food Regulation Review, 1999. május, 13. oldal)

34/99 Kanada: Az élelmiszerbiztonságra és minőségre vonatkozó szabványok megerősítése

A parlament örömmel foglalkozik azon törvényjavaslattal, ami egységes jogszabályi formába kívánja foglalni az ország élelmiszerbiztonságra és minőségre vonatkozó előírásait, így járulva hozzá azok korszerűsítéséhez és megerősítéséhez. Lyle Vanclief, mezőgazdasági és élelmezési miniszter szerint a C-80 jelű törvényjavaslatra (címe: Kanada Élelmiszerbiztonsági és Felügyeleti Törvénye) különösen nagy szükség van, hogy még egyértelműbb és átfogóbb megközelítési mód jellemezze az élelmiszerbiztonsági szabványokat. Ezt erősítették meg az Élelmiszer Ellenőrző Hatóság és a Health Canada (az Egészségügyi Minisztérium) korábbi felmérései is. Az új törvényjavaslat hatékony és hatásos jogi kereteket nyújt nem csupán a

jelenlegi, hanem a jövőbeli ételmiszerbiztonsági követelmények szempontjából is, lehetővé téve egyszerre mind az ellenőrző rendszerek integritásának növelését. A javaslat megerősíti és összevonja a jelenleg érvényes 8 vonatkozó jogszabályt, módosítva ugyanakkor a Kanadai Ételmiszer Ellenőrző Hatósággal kapcsolatos törvényt. (World Food Regulation Review, 1999. június, 3. oldal)

35/99 Svájc: Nem engedélyezik a genetikailag módosított szervezetek szabadföldi kihelyezését

A környezetvédelmi hatóságok arra való hivatkozással utasították el a genetikailag módosított termékek kiültetésére vonatkozó kérelmeket, hogy semmi sem támasztja alá, miszerint a termelők megfelelő lépéseket tettek volna az emberi egészség és a környezet védelme érdekében. Ez az elutasítás váratlanul érte a közvéleményt annál is inkább, mivel még egy esztendő sem telt el azóta, hogy a svájciak elsöprő többséggel leszavazták a genetikai manipulációk kemény megszigorítására irányuló törvényjavaslatot. A Greenpeace Switzerland és más környezetvédő szervezetek ugyanakkor üdvözölték a döntést. (World Food Regulation Review, 1999. június, 8–9. oldal)

36/99 EU: Egy szakértői csoport veszélyesnek találta a szarvasmarha növekedési hormonokat

Újabb adu került az Európai Unió szakértőinek kezébe, amikor egy tudományos bizottság arra a megállapításra jutott, hogy az Egyesült Államokban és Kanadában alkalmazott hatféle szarvasmarha növekedési hormon rákkeltő hatású, amellet más egészségügyi károsodásokat is okozhat. A kockázat azonban egyelőre nem számszerűsíthető, így a tudósok nem állítottak fel küszöbértékeket a hormonmaradványok fogyaszthatóságát illetően. A két említett észak-amerikai országgal már hosszú idő óta folyik emiatt a vita. Most azonban az Európai Bizottság megerősítette, hogy a hormonkezelt marhahús importjával kapcsolatban továbbra is fenntartja sokszor bírált tilalmát. Ennek pedig az lesz a következménye, hogy az USA a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) felhatalmazását fogja kérni a büntetővámok bevezetéséhez. Figyelemre méltó, hogy a tudományos bizottság munkájában amerikai szakértők is részt vettek. Korábban az EU azzal fenyegetőzött, hogy 1999. június 15-től betiltja mindenféle amerikai marhahús behozatalát, tekintet nélkül arra, hogy kaptak-e az állatok hormonkezelést vagy sem. Többször előfordult ugyanis, hogy hormonmaradványokat mutattak ki olyan húsmintákban, amelyek deklaráltan hormonmentes szarvasmarháktól származtak. (World Food Regulation Review, 1999. június, 4–5. oldal)

37/99 EU: A Parlament jóváhagyott 5 élelmiszer-direktívát

Az Európai Parlament 1999. május 4-én jóváhagyott öt újra szövegezett élelmiszer-direktívát a cukrokról, a mézről, a gyümölcslevekről, a dehidrált tartósított tejről, valamint a dzsemekről és a gesztenyepüréről. A 20 évnél is régibb direktívák frissítésével elsősorban azt kívánják biztosítani, hogy fennmaradjanak az egyes tagállamok által hozott részletes nemzeti jogszabályok, feltéve, hogy azok nem akadályozzák az áruk szabad mozgását. A cukor- és az invertcukor-oldatok kéndioxid tartalmának felső határértékét 10 mg/kg-ban szabták meg. A méz vonatkozásában olyan analitikai módszereket dolgoznak majd ki, amelyekkel ellenőrizhető lesz a magasabb minőségi és összetételi követelmények betartása. Ami a gyümölcsleveket illeti: a vitaminokkal való dúsítást tételesen jelölni kell a címkén, ugyanakkor a hozzáadott cukrok maximális mennyisége nem haladhatja meg az adott gyümölcs természetes cukortartalmát. A dehidrált tartósított tej, valamint a dzsemek és lekvárok esetében ugyancsak feltüntetendő a hozzáadott vitaminok megnevezése és százalékos aránya, de megerősítést nyernek az összetételi követelmények is. (World Food Regulation Review, 1999. június, 4–5. oldal)

38/99 London: Az Orvosszövetség az új genetikai manipulációk ellen

A Brit Orvosszövetség 1999. május 17-én 19 ajánlást tett közzé, többek között a genetikailag manipulált növények kereskedelmi célú termesztésének és a környezetbe való kihelyezésének tilalmáról, valamint a Kereskedelmi Világszervezettel (WTO) kötött korábbi megállapodások felülvizsgálatáról annak érdekében, hogy ne a vállalatok, hanem a kormányok döntsenek a manipulált élelmiszerek és vetőmagvak behozatalának megszigorítását illetően. Szorgalmazzák az új, genetikailag módosított növények és élelmiszerek bevezetésének tilalmát is. A gének sikeres beültetését jelző ún. marker gének is okozhatnak antibiotikum-rezisztenciát, ami elfogadhatatlanul magas kockázatot jelent az emberi egészségre nézve. (World Food Regulation Review, 1999. június, 9. oldal)

39/99 USA: Szorosabb nemzetközi együttműködésre van szükség a friss élelmiszerek biztonsága érdekében

Az Egyesült Államok területén egy 3 napos konferenciát rendeztek arról, hogy az élelmiszerbiztonság tekintetében hogyan lehet továbbképezni az USA-ba friss zöldséget és gyümölcsöt szállítani akaró külföldi termelőket. A konferencián – amelyen 30 országból több mint 170 szakember vett részt – elsősorban Mexikó és Közép-Amerika aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy esetleg elveszítheti a rendkívül jövedelmező USA piacot. Márpedig a friss

termékek biztonságának garantálása érdekében oktatásra, továbbá intenzívebb nemzetközi harmonizációra és információ-megosztásra van szükség. A konferencia résztvevői egyetértettek abban, hogy az ilyen irányú továbbképzés feleljen meg az egyes országok és árucikkek speciális igényeinek és feltételeinek. A program során a résztvevők alaposan megvizsgálták, hogy konkrétan milyen ismeretekre van szükség az egyes szakterületeken (mezőgazdasági alapanyag-termelés, feldolgozás, tárolás, szállítás) az élelmiszerek mikrobiológiai szennyeződésének minimálisra csökkentése érdekében. A költségtakarékos tanfolyamok megszervezéséhez elengedhetetlenül szükséges egy nemzetközi oktatási modell kifejlesztése a rizikófaktorok minimalizálását szolgáló „legjobb mezőgazdasági gyakorlatok” ismertetéséhez. (World Food Regulation Review, 1999. június, 14-15. oldal)

40/99 Fogyasztói szervezetek is bekapcsolódnak a transz-atlanti vitába

Második konferenciáját tartotta Brüsszelben 1999. április 23-án és 24-én az Európai Bizottság és az Egyesült Államok Információs Hivatala által közösen finanszírozott Transz-atlanti Fogyasztói Párbeszéd (TACD). A konferencián 16 országból – az Atlanti Óceán mindkét partjáról – mintegy 60 fogyasztói szervezet vett részt és fogadott el 20 olyan határozatot, amely a kritikus kereskedelmi problémák megoldását célozza. A megvitatott kérdések 3 témakör – élelmiszerbiztonság, jelölés és az ezekkel kapcsolatos szabályozás – köré csoportosultak. A konferencia résztvevői a jelenlevő kormányzati tisztviselőkkel egyeztetve megtervezték a vonatkozó stratégiát, majd – többek között – az USA-t felszólították a genetikailag manipulált élelmiszerek még szigorúbb szabályozására, illetve az Európai Uniót, hogy állapítson meg kötelező tápérték jelölési követelményeket. (World Food Regulation Review, 1999. június, 18-19. oldal)

41/99 Codex Alimentarius: Vita a szarvasmarha növekedési hormonról

1999. április 19-23. között megtartotta 14. ülését az Általános Alapelvek Kódex Bizottsága, melynek listavezető témáját a BST szarvasmarha növekedési hormon körül immár hosszú évek óta az Egyesült Államok és az Európai Unió között folyó vita képezte. A küldöttek ezúttal is képtelenek voltak arra, hogy közös megállapodásra jussanak a jelenlegi és a jövőben előforduló eljárásai és tudományos vitás kérdések ügyében. Az európai résztvevők szerint nem bír kellő tudományos megalapozottsággal az USA által előterjesztett törvényjavaslat a hormonkezelt marhahúsról; ezért új tudományos elemzés elvégzését követelik a rizikófaktorok feltárására és ragaszkodnak más tényezőkhöz (az állatok egészsége és jóléte, a fogyasztók

ellenérzése és más társadalmi kihatások) figyelembe vételéhez is. A bizottsági ülésen a növekedési hormon mellett felmerültek még egyéb vitás kérdések is, így például a fejlődő országok rászorítása a Kódex szabványok betartására vagy a nemzetközi civil szervezetek hathatósabb bevonása a testület döntéshozatali folyamataiba. (World Food Regulation Review, 1999. június, 24-25. oldal)

42/99 Franciaország: 2 ember halála miatt börtönbüntetés fenyegeti a sajtgyártókat

Büntető eljárást kezdeményeztek Franciaországban 3 sajtgyári vezető ellen, mert a termékeik által előidézett *Listeria monocytogenes* járvány 1999. elején 2 ember halálát és 1 rendkívül súlyos megbetegedést okozott. A kormányzóvivő szerint az előzetes letartóztatásban levő személyek ellen gondatlanságból elkövetett emberölés és testi sértés miatt emelnek vádat, mivel nem tartották be a törvény által előírt biztonsági előírásokat és elmulasztották az elvárható gondosságot is. A súlyos ételmérgezést a pasztörizetlen Epoisses sajt okozta Burgundiában. A botrány alaposan megtépázta a fogyasztók francia tejiparba vetett bizalmát. Ennek kapcsán a Mezőgazdasági Minisztérium szokatlan lépésre szánta el magát: egy mindenki által igénybe vehető információs szolgálatot létesített a nyers tejből készült sajtok jó hírnevének védelmére, mivel azokból Franciaország évente több mint 200 ezer tonnát állít elő és jelentős az export is. (World Food Regulation Review, 1999. július, 5. oldal)

43/99 WTO: Az USA tárgyalásokat kezdeményez az EU-val a földrajzi jelölésekről

Az Egyesült Államok 1999. június 1-én hivatalos kérést terjesztett elő, miszerint – a Kereskedelmi Világszervezet közvetítésével – konzultációt szeretne kezdeményezni az Európai Unióval, mivel úgy véli, hogy az EU nem nyújt megfelelő védelmet a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek védjegyei és földrajzi jelölései számára. Az USA szerint ezzel az EU megsérti a WTO-nak a „Szellemi tulajdonjogok kereskedelmi szempontjairól szóló egyezményét” (TRIPs), mivel a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek földrajzi árujelzőinek és elnevezéseinek védelméről szóló 2081/92 EU rendelet módosításai nem írják elő a földrajzi jelölések nemzeti kezelését a Közösségen belül, de nem részesítik hatékony védelemben azokat a már régebben létező védjegyeket sem, amelyek jellegükben azonosak a földrajzi jelölésekkel, vagy legalábbis hasonlítanak azokhoz. Amennyiben a konzultációk 60 napon belül nem vezetnek kölcsönösen elfogadható megoldáshoz, az USA kérni fogja egy szakértői panel

összehívását a vita rendezésére. (World Food Regulation Review, 1999. július, 13. oldal)

44/99 EU: A mezőgazdasági miniszterek az állatok jólétével kapcsolatos intézkedéseket fogadtak el

Az Európai Unió mezőgazdasági miniszterei 1999. június 15-i ülésükön különféle állatvédelmi intézkedésekben állapodtak meg a baromfivédelem terén (pl. a ketrecek méreteire vonatkozóan) és kinyilvánították, hogy az állatok jólétével kapcsolatos témákat a Kereskedelmi Világszervezet közelgő Millenniumi Ülésének napirendjére kívánják tűzni, ami ellen az Egyesült Államok élénken tiltakozik. A miniszterek ezen kívül megállapodtak mintegy 180 olyan állattenyésztési célú intézkedésben is, amelyeket feltétlenül teljesíteni kell ahhoz, hogy a kész élelmiszer bioterméknek minősülhessen. Ezeket a követelményeket várhatóan azon harmadik országokra is kiterjesztik, amelyek bioélelmiszereket exportálnak az EU tagállamaiba. A többek által hevesen ellenzett állatvédelmi intézkedéseket 8 év alatt látják megvalósíthatónak. (World Food Regulation Review, 1999. július, 4. oldal)

45/99 EU: Belgium és Luxemburg a Coca-Cola ellen

Luxemburg 1999. június 15-én csatlakozott Belgiumhoz követelvén a Coca-Cola készítmények (többek között a Fanta és a Minute Maid gyümölcslevek) forgalomból való kivonását, miután az azt fogyasztó gyermekek körében egyfajta megbetegedést észleltek. Ugyanakkor Hollandia, valamint Francia- és Németország is korlátozó intézkedéseket léptetett életbe a Belgiumban palackozott Cola-termékekkel kapcsolatban. Az ún. Cola-betegség 1 hónapon belül (a dioxinnal szennyezett takarmányok után) immár a második élelmiszerbiztonsági krízist okozza a Benelux államok területén. A Coca-Cola belgiumi leányvállalata szerint a belga palackozó üzemben valószínűleg hibás széndioxid gázt használtak, de az is elképzelhető, hogy szállítás közben történt valamilyen fungicides szennyeződés. A belga és luxemburgi kormány a baj okainak teljes feltárásáig – a közegészségügy védelme érdekében – ragaszkodik a szigorú megszorító intézkedésekhez. (World Food Regulation Review, 1999. július, 4. oldal)

46/99 London: Mégsem az élelmiszer-kereskedőknek kell finanszírozniuk a felállítandó Élelmiszer Szabványosítási Hivatalt

Az Élelmiszer Szabványosítási Hivatal létrehozására irányuló törvényjavaslat kapcsán Nick Brown mezőgazdasági miniszter a brit alsóházban elmondotta, hogy a korábbi elképzelésekkel ellentétben mégsem

az élelmiszer-kiskereskedőkre kivetett adókból fedeznék az új intézmény működési költségeit. A fogyasztói érdekvédelmi csoportok és a kereskedők egyaránt üdvözölték ezt a bejelentést, mivel így biztosítottnak látszik az ipartól való teljes függetlenség. Az Élelmiszer Szabványosítási Hivatal hatásköre kiterjedne minden állati eredetű termékre, ugyanakkor megszigorítanák a laboratóriumi eredmények nyilvánosságra hozásának feltételeit. Ez utóbbi témában még további konzultációkra van szükség az új hivatal publikálási jogkörének teljes tisztázására. (World Food Regulation Review, 1999. július, 7–8. oldal)

47/99 London: Károly herceg is beállt a biotechnológia ellenzői közé

Hiába jelentek meg újabb és újabb kormányközlemények, 1999. májusában és júniusában mit sem veszített heveségéből a genetikailag módosított szervezetek élelmiszerekben való felhasználásáról folyó vita. Csak olaj volt a tűzre, hogy 1999. június 2-án Károly herceg 10 kérdést jelentetett meg a Daily Mail-ben felvetve többek között, hogy van-e egyáltalán szükség a genetikai módosításokra. A herceg szerint csupán korlátozott előnyök várhatók az új technológiától. A többi kérdés a manipulált élelmiszerek biztonságára vonatkozik, például: „Mennyit tudunk valójában a genetikai módosítások környezeti kihatásairól?” Itt Károly herceg hivatkozik azokra az Egyesült Államokban végzett kísérletekre, amelyek egyértelműen bizonyították: a genetikailag módosított növények veszélyeztethetnek egyes rovarfajokat. De ki viseli a felelősséget a szabadföldi kísérletek esetleges káros következményeiért? A Mezőgazdasági, Halászati és Élelmezésügyi Minisztérium szóvivője üdvözölte a herceg nyilvános bekapcsolódását a vitába, hozzátéve, hogy az hatással lesz a kormány politikájára. (World Food Regulation Review, 1999. július, 8–9. oldal)

48/99 USA: Megtérülnek a külföldi élelmiszerbiztonsági programok költségei

A Legfőbb Állami Számvevőszék (GAO) 1998. augusztusában rövid leírást tett közzé Dánia, Írország, Kanada és Nagy-Britannia azon erőfeszítéseiről, amelyek saját nemzeti élelmiszerbiztonsági programjaik megszilárdítására irányulnak, hogy minél hatékonyabb szabályozási rendszert alakíthassanak ki. Ez a jelentés egyszersmind felhívta az Egyesült Államok figyelmét a szövetségi élelmiszerbiztonsági tevékenységek konszolidálásának szükségességére is. A most kiadott, az említett 4 ország hatóságaival folytatott információcserén alapuló GAO jelentés aláhúzza: egyöntetű a vélemény, hogy az élelmiszerbiztonsági programokra fordított kiadás költségei hamar megtérülnek majd. Dánia és Kanada például – ahol eddig

több intézmény viselte a felelősséget az élelmiszerbiztonságért –, most egyetlen hatóság (a dán Élelmezésügyi, Mezőgazdasági és Halászati Minisztérium, illetve a Kanadai Élelmiszerellenőrző Hivatal) feladatává tette a megfelelő programok kidolgozását, amitől jelentős költségcsökkentést várnak. Tekintettel a közelmúltban nagy port felvert BSE esetek előfordulására, Nagy-Britannia és Írország úgy döntött: saját egészségügyi minisztériumaik felügyelete alatt új hivatalokat állítanak fel az élelmiszerbiztonsági programok koordinálására. (World Food Regulation Review, 1999. július, 9. oldal)

49/99 USA: Az FDA felmérést készít a friss importtermékek mikrobiológiai szennyezettségéről

Az Élelmiszer és Gyógyszer Hivatal országos felmérést készít az importált friss termékekről, hogy meghatározza azok mikrobiológiai szennyezettségét. A felmérést – ami szervesen kapcsolódik a Clinton elnök által 1997. januárjában bejelentett Élelmiszerbiztonsági Kezdeményezéshez – a friss zöldség és gyümölcs szennyezettségével kapcsolatos, széleskörűen elterjedt aggodalom indokolta. A vizsgálat eredményeit törvénykezési célokra fogják felhasználni. Az előzetes mintavételi terv teljesen titkos. A vizsgálatokat 1999. szeptember 30-ig fejezik be. A mintákat elsősorban *E. coli* 0157:H7-re tesztelik, mivel ez a baktérium az elmúlt években számos megbetegedést váltott ki az Egyesült Államok területén. Emellett azonban vizsgálják a *Salmonella* és a *Shigella* előfordulását is. (World Food Regulation Review, 1999. július, 9–10. oldal)

50/99 Franciaország: Fellángolt a tiltakozás a genetikailag módosított szervezetek ellen

Az az új tudományos vélemény, miszerint a genetikailag manipulált kukorica pollenje halálos veszélyt jelenthet a *Danaida* vándorlepkékre nézve, ismét felszította a GMO-val szemben táplált ellenérzéseket. Az inkriminált kukoricafajta Bt gént tartalmaz, ami – a *Bacillus thuringiensis* toxinjának előállításával – ellenállóvá teszi a növényt a kukoricabarkó pusztításaival szemben. A Bt kukorica pollenje a szél által messzire terjed és szennyezheti a szántóföld szegélyén található, a hernyók táplálékául szolgáló vad növényeket. Az Európai Bizottság szóvivője máris úgy nyilatkozott, hogy befagyasztják az amerikai Pioneer vállalat által előállított Bt kukorica-vetőmag engedélyezése iránti kérelmeket még abban az esetben is, ha európai tudósok korábban már veszélytelennek találták azt. A közvélemény nyomására a francia törvényhozók kilátásba helyezték a már

meglevő rendelkezések felülvizsgálatát. Dominique Voynet környezetvédelmi és Jean Glavany mezőgazdasági miniszter egyetértett abban, hogy indokolt lehet az új engedély kérelmek elbírálásának felfüggesztése és a már kiadott engedélyek felülvizsgálata. Franciaországban jelenleg moratórium van érvényben a cékla és a colza vonatkozásában, amelyet újabb meggyőző bizonyítékok hatására – az elővigyázatosság elve alapján – más kultúrákra is ki lehet terjeszteni. (World Food Regulation Review, 1999. július, 22. oldal)

51/99 Belgium: A dioxin botrány az egész világon érezteti hatását

A Belgiumban dioxinnal szennyezett takarmányok ügye az egész világon nagy visszhangra talált, sőt: a botrány méreteit sokan a 90-es évek közepén fellángolt BSE krízishez hasonlítják. Ismét élesen előtérbe került az élelmiszerbiztonság ügye, ami a lehető legközelebbről érinti a fogyasztókat. Először még csak 400 érintett belga csirkefarmról beszéltek, de később világossá vált, hogy a szennyezett takarmányt 1400-nál is több gazdaságban alkalmazták. Az 1999. május 27-i első bejelentést követően kezdetben csak korlátozott mennyiségű tojást és csirkehúst vontak ki a forgalomból, de néhány nappal később már sokkal szigorúbb intézkedéseket hoztak: megtiltották valamennyi baromfitermék forgalmazását. Mindennek nagyon komoly nemzetközi konzekvenciái is lettek; az EU szigorításokat vezetett be a baromfi, a sertés- és marhahús készítményekre, továbbá a tejtermékekre; az Egyesült Államok és a délkelet-ázsiai országok pedig preventív import tilalmakat léptettek életbe. A Belga Élelmiszeripari Szövetség 1999. június 7-én annak a véleményének adott hangot, hogy a válsággal kapcsolatban felmerülő kár elérheti az 500 millió dollárt is az élelmiszer ágazatban. (World Food Regulation Review, 1999. július, 23–25. oldal)

52/99 Kanada is csatlakozik az élelmiszerek földrajzi jelöléséről szóló megbeszélésekhez

Kanada hivatalosan kérte, hogy csatlakozhassék az Egyesült Államok és az Európai Unió között – a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) égisze alatt – a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek védjegyeinek és földrajzi jelöléseinek védelméről folyó konzultációkhoz. Kanada ugyanis igen jelentős élelmiszer-kereskedelmet bonyolít le, különösen a borok és a szeszes italok terén, ezért számára létfontosságú az egyes jelölések védelme. A mostani megbeszéléseket 1999. június 1-én az USA kezdeményezte, mivel nem tartja kielégítőnek a Brüsszel által a 2081/92 számú rendelet alapján nyújtott védelmet, ami – amerikai vélemény szerint – sérti a szellemi tulajdonjogokról

szóló WTO–TRIPS Megállapodást. Amennyiben a konzultációk során 60 napon belül nem születik kielégítő megoldás, az Egyesült Államok kérheti egy WTO döntőbíróság (szakértői panel) összehívását. (World Food Regulation Review, 1999. augusztus, 3–4. oldal)

53/99 Japán: 4 picogramm / testsúlykilogrammban határozták meg a dioxin teljes napi bevitelének (TDI) felső határát

Tekintettel a dioxin rákkeltő hatására, a japán kormány 1999. június 25-én úgy döntött, hogy a jelenlegi 10 picogramm / testsúlykilogramm helyett 4 picogrammban állapítja meg az ajánlott maximális napi bevitel értékét. Ez az ajánlás még éppen benne van az Egészségügyi Világszervezet (WHO) által meghatározott intervallumban. A felső határérték ilyen drasztikus leszállításra hatványozott erőfeszítéseket követel meg az élelmiszergyártók és -feldolgozók, valamint az önkormányzatok részéről, hogy elejét vegyék a termékek dioxin-szennyeződésének. Ez azonban még csak a kezdet: a japán parlament a fenti ajánlást követően már 1999. július 12-én olyan akciótervet fogadott el, amely lehetővé teszi a kormány számára, hogy a dioxinnal kapcsolatban sokkal szigorúbb környezeti előírásokat dolgozzon ki a levegő, a talaj és a vizek védelme érdekében. Az új törvénytől azt várják, hogy – az 1997-es szintet véve alapul – 2002-re 90%-al csökken Japán teljes dioxin-kibocsátása. (World Food Regulation Review, 1999. augusztus, 6–7. oldal)

54/99 EU: Franz Fischler továbbra is a Bizottság mezőgazdasági biztosa marad

Az 1999. tavaszán lemondott Európai Bizottság tagjai közül *Franz Fischler* korábbi mezőgazdasági biztost a most hivatalba lépő *Romano Prodi* elnök visszahívta korábbi pozíciójába. A továbbiakban az ő hatáskörébe tartoznak majd a halászati ügyek is. Nem került azonban visszahívásra egy másik, korábban ugyancsak kulcsfontosságú tisztviselő, *Emma Bonino* asszony, a humanitárius segélyekért, továbbá a halászatért és a fogyasztói ügyekért felelős miniszter; őt az új Bizottságban az ír származású *David Byrne* váltja majd fel, akinek hatásköre kibővül az egészségügyi és a fogyasztóvédelmi témákkal is (de nem tartozik többé hozzá a halászat és a humanitárius segélyek ügye). Mindez 1999. július 19-én került nyilvánosságra, amikor *Prodi* elnök bemutatta a 19 tagú új Bizottságot, ami továbbra is az Európai Unió végrehajtó testületét (kormányát) képezi. Az egyéni meghallgatásokat követően az Európai Parlamentnek 1999. szeptember első felében szavaznia kell az új Bizottságról. (World Food Regulation Review, 1999. augusztus, 4. oldal)

55/99 WTO: Kereskedelmi szankciók az EU ellen a hormonkezelt marhahús importtilalma miatt

Az Egyesült Államok és Kanada kezdeményezésére a Kereskedelmi Világszervezet szankciókat hagyott jóvá az Európai Unió ellen, mivel az továbbra sem engedélyezi a hormonkezelt marhahús behozatalát. A genfi döntőbíróóság vonatkozó határozatai szerint az EU-ból érkező importra évente kivethető büntetővámok értéke összesen 124,5 millió dollárt tehet ki (ebből Kanada 7,7 millió dolláros keretet kapott). Ez az összeg jóval kevesebb annál a 202 millió dollárnál, amit a két észak-amerikai ország eredetileg kért, de több mint kétszerese annak, mint amit az EU elfogadhatónak tart. *Charlene Barshefsky* amerikai kereskedelmi miniszter azonban még mindig lát lehetőséget a tárgyalások megkezdésére. Szerinte a hormonkezelt marhahús európai importtilalma sérti a WTO megállapodások szellemét, ugyanakkor megfosztja az EU polgárait is a világ legjobb minőségű marhahúsának élvezetétől. Az USA még 1998. márciusában összeállított egy előzetes listát a 100%-os importvámokkal sújtandó európai termékekről; ezek között – a marhahús mellett – szerepel a sárgarépa és a Roquefort sajt, továbbá ipari termékek is (pl. motorkerékpár). (World Food Regulation Review, 1999. augusztus, 13–14. oldal)

56/99 London: Gyakorlati Kódex az élelmiszer-allergénekről

A termelők számára készülő új Gyakorlati Kódex az élelmiszer-allergéneket lesz hivatott szabályozni az Egyesült Királyságban. Az előzetes tervek szerint az új kódex a független Élelmiszer-technológiai Intézet által kiadott irányelveken alapulna és a nyolc legfontosabb problémát jelentő anyagra (tej, tojás, szója, búza, földimogyoró, kagyló, gyümölcs és dió) koncentrálna. Az említett irányelvek megkövetelik az allergének osztályba sorolását, továbbá a közétkeztetést és az élelmiszergyártókat teszik felelőssé azért, hogy az összesen 16 legfontosabb allergén anyag (MSA) – illetve azok származékai – megfelelő módon kerüljenek jelölésre és elkülönítésre. *Jeff Rooker* élelmiszerbiztonsági miniszter szerint azonban az ipar többet is tehet a fogyasztók védelme érdekében, ezért van szükség egy új Gyakorlati Kódexre. Mivel összesen kb. 170 ismert élelmiszer-allergén létezik, lehetetlen azok mindegyikét figyelembe venni, ezért elegendő a fentiekben említett, legtöbb problémát okozó allergénekre koncentrálni (pl. egy atléta a diótól kapott allergiába halt bele). A „második nyolc” legveszélyesebb élelmiszer-allergén a következő: szezám, napraforgó, gyapot, mák, puhatestűek, szárazbab, borsó és lencse. (World Food Regulation Review, 1999. augusztus, 10–11. oldal)

57/99 EU: A Bizottság pert indít Franciaország ellen a genetikailag módosított vetőmagvak forgalmának tilalmaért

A Bizottság 1999. július 7-én bejelentette, hogy az Európai Bíróságnál jogi eljárást kezdeményez Franciaország ellen, mivel az nem engedélyezi két olyan genetikailag módosított repcemag forgalmazását, amelyek használatát korábban mind a 15 tagállam jóváhagyta. Bár azelőtt Franciaország maga is helyeselte a biotechnológiai úton előállított magvak engedélyezését, az utóbbi néhány hétben moratóriumot szorgalmaz a további jóváhagyások tekintetében. Az egyértelmű moratórium támogatására azonban nem sikerült rávennie a többi tagállamot s ezt követően kerül sor a bírósági eljárásra. (World Food Regulation Review, 1999. augusztus, 4. oldal)

58/99 USA: Elnöki intézkedések a nem biztonságos élelmiszerek behozatalának megelőzésére

Clinton elnök 1999. július 3-án több új intézkedést jelentett be a nem teljesen biztonságos élelmiszerek behozatalának elkerülése céljából, mivel az elmúlt időszakban számos megbetegedést okoztak a szennyezett import élelmiszerek. Utasította többek között az Egyesült Államok vámhivatalait, továbbá az Élelmiszer és Gyógyszer Hatóságot (FDA), hogy kíméletlenül csapjanak le a rosszhiszemű és lelkiismeretlen importőrök által folytatott „kikötői árusításokra”. Növekedni fog azon kötbér összege is, amelyet az importőröknek arra az időszakra kell fizetniük, amíg az adott élelmiszer – az országba való belépést megelőzően – ellenőrzés alatt áll. Az elnök szerint ezek az intézkedések összhangban állnak az USA nemzetközi kötelezettségeivel. A könnyebb megkülönböztetés érdekében a belépésre nem engedélyezett élelmiszereket megfelelő bélyegzéssel látják el. Megsemmisítésre kerülnek azok az import élelmiszerek, amelyek komoly veszélyforrást jelentenek az emberek egészségére nézve. Az elnök felkérte a pénzügyminisztert, illetve az egészségügyi és humán szolgáltatások miniszterét, hogy alkossanak megfelelő szabványokat azon magánlaboratóriumok számára, amelyek az import élelmiszerekből vett minták elemzésével foglalkoznak. A Mezőgazdasági Minisztérium külön törvényes felhatalmazást kap arra, hogy kivonja a forgalomból a romlott élelmiszereket és polgári bírságot szabjon ki. (World Food Regulation Review, 1999. augusztus, 11. oldal)

59/99 USA: Egységes szövetségi élelmiszerbiztonsági hivatal jön létre

1999. június 24-én hatályba lépett az a Képviselőház és a Szenátus által egyaránt jóváhagyott előírás, miszerint az országban egyetlen szövetségi

hivatalnak kell szabályoznia az élelmiszerbiztonságot. Az intézkedéscsomag értelmében létrehoznak egy Élelmiszerbiztonsági Hivatalt, amely felelős lesz minden, az élelmiszerek biztonságával összefüggő kérdésért. A szövetségi szinten korábban szétforgácsolt élelmiszerbiztonsági erőfeszítések így egyetlen intézmény kezében futnak össze, ami feltétlenül hozzájárul majd a fogyasztói bizalom megnövekedéséhez. A mai rendszer ugyanis eléggé szövevényes és nehezen áttekinthető – mondotta *Rosa DeLauro* képviselő, az 1999. évi Élelmiszerbiztonsági Törvény egyik fő támogatója. A változtatást elsősorban az teszi szükségessé, hogy az Egyesült Államokban évente mintegy 81 millió ember szenved és 9000-nél is több hal meg az élelmiszerek szennyezettsége következtében fellépő betegségektől. (World Food Regulation Review, 1999. augusztus, 11–12. oldal)

60/99 Kormányközi munkacsoport alakul a biotechnológiai úton előállított élelmiszerek szabályozásának tanulmányozására

A FAO/WHO Codex Alimentarius Főbizottság 1999. június 28. és július 2. között Rómában tartotta meg 23. rendes kétéves ülését. A küldöttek között több témában is élénk vita alakult ki, így például az élelmiszerbiztonság tudományos megalapozottságáról, illetve a bioélelmiszerek szabványainak kidolgozásáról. Néhány kérdésben sikerült ugyan haladást elérni, ám a BST szarvasmarha növekedési hormon tejben és tejtermékekben való előfordulását illetően – habár ez napjaink világkereskedelmének egyik legégetőbb problémája – a testület elhalasztotta a döntéshozatalt. Igen nagy jelentőségű eredmény viszont, hogy az élelmiszerbiztonság iránt elkötelezett ENSZ-tagállamok delegátusai megállapodtak abban: kormányközi munkacsoportot hoznak létre a biotechnológiai úton előállított élelmiszerek új szabványainak kidolgozása érdekében. A munkacsoport működését a japán kormány felügyeli; a konferencia által elfogadott középtávú munkaterv 2002-ig szól. Ez többek között új célokat fogalmaz meg a kockázatelemzés, az élelmiszerek jelölése és a hatósági ellenőrzés területén. Speciális és rugalmas feltételek kialakítását sürgeti, amelyek előmozdíthatják, hogy a fejlődő országok könnyebben alkalmazhassák a Codex Alimentarius élelmiszer-szabványait, irányelveit és gyakorlati kódexeit. Az ülés résztvevői állást foglaltak amellest, hogy a fogyasztók érdekeit képviselő, nem kormányzati szervezeteket jobban bele kell vonni a munkába. Éppen ezért szükség van az eltérő nemzeti jogszabályok harmonizálására, ami során természetesen a fogyasztó biztonsága nem szenvedhet csorbát. Az eljárási kérdéseket illetően megállapodás született arról, hogy az új élelmiszerszabványokat a jövőben nem annyira szavazás, mint inkább konszenzus alapján kell elfogadni. A szabványok

kidolgozásánál az elsődleges szempont a kockázatelemzés lesz. A konferencián irányelveket állapítottak meg a biotermékekre, több mint 200 felső határértéket fogadtak el az élelmiszerekben található peszticid maradványokra és megalkották az élelmiszer allergének jelölésének új szabványait – hogy csak a legfontosabb eredményeket említsük. (World Food Regulation Review, 1999. augusztus, 17–24. oldal)

61/99 Jacques Chirac francia elnök egy új nemzetközi élelmiszerbiztonsági munkacsoport felállítását javasolja

Egész Európában egyre nagyobb jelentőségre tesz szert az élelmiszerbiztonság ügye; ezért javasolta *Jacques Chirac* francia elnök a hét legfejlettebb ország 1999. június 19-i csúcsértekezletén, hogy állítsanak fel egy új nemzetközi bizottságot, amely olyan, mindenkit érdeklő kérdésekkel foglalkozna, mint a genetikailag módosított élelmiszerek vagy a hormonkezelt marhahús. A francia javaslatnak különös időszerűséget kölcsönzött a dioxin botrány, valamint az a tény, hogy Belgiumban több mint száz ember betegedett meg a szennyezett Coca Colától. A világ vezető hatalmai azonban elutasították ezt a javaslatot. Áthidaló megoldásként felkérték a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezetet (OECD), hogy fokozottan tanulmányozza az élelmiszerbiztonsággal összefüggő biotechnológiai és egyéb kérdéseket. Így megállapodás született arról, hogy két OECD munkacsoport kerül felállításra, amelyek tudományos adatokat gyűjtenek a genetikailag módosított szervezetek lehetséges közegészségügyi és környezeti veszélyeiről. (World Food Regulation Review, 1999. augusztus, 25. oldal)

62/99 EU: A finn elnökség konszenzusra törekszik a genetikai manipulációkat illetően

Satu Hassi finn környezetvédelmi miniszter bejelentette: a következő hónapokban mindent megtesz a genetikailag módosított szervezetek (GMOs) használatával kapcsolatos egységes európai politika kialakítása érdekében, beleértve egy lehetséges moratóriumot. Az EU környezetvédelmi miniszterek nyári tanácskozásán ugyanis két különféle javaslat merült fel: egyes tagállamok moratóriumot sürgettek az új engedélyek kiadásával kapcsolatban, míg mások szerint folytatni kell a jelenlegi, körültekintő vizsgálatokon alapuló gyakorlatot. A finn miniszter a genetikailag módosított szervezeteket a nukleáris energia felhasználásához hasonlította, mivel mind a kettő beláthatatlan kockázatokkal járhat. A témáról az európai környezetvédelmi miniszterek 1999. július 23-án és 24-én informális tanácskozást tartottak Helsinkiben, ahová meghívták a társult kelet-közép-európai országokat is,

amelyeknek átmeneti időszakra van szükségük az EU környezetvédelmi direktíváinak honosításához. (*World Food Regulation Review*, 1999. szeptember, 3–4. oldal)

63/99 Belgium: A dioxin vizsgálatok elvégzésénél Belgium tartja magát az EU előírásokhoz

Szemben a korábbi dackorszakkal, Belgium most beadta a derekát: elfogadja azt az EU követelményt, hogy minden, 2% vagy annál több zsírt tartalmazó exportálni szándékozott élelmiszert meg kell vizsgálni a lehetséges dioxin szennyeződés szempontjából. A többi tagállam ugyanis ehhez a feltételhez köti a belga élelmiszerek behozatalának engedélyezését. A belga kormány azonban továbbra is indokolatlannak és tisztességtelennek tartja ezt a megkötést, ezért eljárást kíván kezdeményezni az Európai Bíróságnál. (*World Food Regulation Review*, 1999. szeptember, 3. oldal)

64/99 Japán jogi eszközökkel is törekszik az élelmiszer-autarchia biztosítására

A parlament 1999. július 12-én elfogadott egy új mezőgazdasági alaptörvényt, melynek célja a mezőgazdasági tevékenység ösztönzése és az ország élelmiszerekkel való önellátásának biztosítása a piaci mechanizmusok és a fogyasztóvédelem egyidejű megerősítése mellett. Az új törvény ugyanakkor mintegy elébe megy a Kereskedelmi Világszervezet következő mezőgazdasági tárgyalássorozatának, mivel egyértelművé teszi: amennyiben a hazai termelést vagy a hosszútávú élelmiszer ellátást fenyegetné az import, Japán hajlandó megfontolni a vámok megszigorítását, illetve behozatali korlátozások vagy egyéb szükségintézkedések életbe léptetését. A Mezőgazdasági, Erdészeti és Halászati Minisztérium (MAFF) 1999. végéig vállalja az új szabályozás részleteinek kidolgozását, ami egyúttal új termelési és elosztási politikát is jelent olyan főtermékek esetében, mint például a rizs vagy a búza. A MAFF minden fontosabb élelmiszere megállapítja az önellátás arányát is. (*World Food Regulation Review*, 1999. szeptember, 7–8. oldal)

65/99 Az újonnan aláírt EU–USA állatorvosi egyezmény elősegíti a transzatlanti kereskedelmet

Több mint 2 évig tartó tárgyalásokat követően az Európai Unió és az Egyesült Államok 1999. július 20-án aláírt egy közös állatorvosi egyezményt, amely a várakozások szerint nem kevesebb, mint 3 milliárd dollár értékben fogja növelni a transzatlanti mezőgazdasági kereskedelmet. Az ún. Állatorvosi Ekvivalencia Megállapodás lehetővé teszi, hogy az EU

és az USA kölcsönösen elfogadja egymás állategészségügyi vizsgálati eredményeit, amelyek bizonyítják az élelmiszerek biztonságos voltát. A kölcsönös elismerés lehetővé válása kiküszöböli a kereskedelemben a kényszerű várakozási időket és forrásokat szabadít fel más vizsgálatok elvégzéséhez. A Megállapodás azonban nem vonatkozik olyan állati termékekre, mint a hormonkezelt marhahús (melynek behozatalát az EU 1989-ben megtiltotta) vagy a baromfi (ahol szintén sok vitára ad alkalmat a klór felhasználása az amerikai vágóhidakon). Megoldást nyert viszont a „regionalizáció” problémája: ha egy tagállamban vagy az Egyesült Államok bármely részén állatbetegség vagy járvány üti fel a fejét, ezentúl nem rendelnek el általános exporttilalmat; az egymás állategészségügyi rendszerei iránt érzett bizalom következtében ugyanis nem kell félni az élelmiszerbiztonság csorbulásától. (World Food Regulation Review, 1999. szeptember, 4. oldal)

66/99 EU: A környezetvédelmi ügyek biztosa moratóriumra szólítja fel a genetikailag módosított szervezetek engedélyezésére várókat

A Bizottság távozó környezetvédelmi biztosa, *Ritt Bjerregaard* 1999. július 15-én felhívta a tagállamokat, hogy vonják vissza függőben levő kérelmeiket a genetikailag manipulált szervezetek engedélyezésére vonatkozóan még akkor is, ha a tudósok korábban kedvező szakvéleményeket adtak. Néhány tagállam ugyanis – tekintettel a téma rendkívül ellentmondásos voltára – moratóriumot sürget annak ellenére, hogy az illetékes szakértői bizottságok mindössze pár nappal korábban hagytak jóvá 3 új, génmódosított vetőmagot. Bár az említett moratóriumot elsősorban Dánia és Franciaország szorgalmazza, nekik is vannak elbírálásra váró előterjesztéseik. A franciák ugyanakkor követelik a genetikailag módosított szervezetek jelölésének és nyomon követhetőségének megszigorítását. (World Food Regulation Review, 1999. szeptember, 4–5. oldal)

67/99 Japán: A géntechnológiával készült élelmiszerek kötelező jelölése

A Mezőgazdasági, Erdészeti és Halászati Minisztérium Élelmiszer Disztribúciós Hivatala most tervezi azokat a követelményeket, amelyek a genetikailag módosított szervezetektől származó élelmiszerek gyártóit külön jelölésekre köteleznék. A tervezetet – amely valószínűleg külön miniszteri rendeletként fog megjelenni – felülvizsgálatra előterjesztik az Élelmiszer-jelölési Tanulmányok Munkacsoportjához. Jóváhagyás esetén módosításra kerülnek a Japán Mezőgazdasági Szabvány (JAS) jelölési előírásai. A tervek szerint az új jelölési kötelezettség csak azokra a feldolgozott élelmiszerekre

vonatkozna, amelyeket géntechnológiai eljárásoknak vetettek alá és ennek eredményeként változás állt be az egyes összetevőkben. Ide tartozhatnak például azok az élelmiszerek, amelyek a szokásosnál nagyobb mennyiségben tartalmaznak egyes tápanyagokat (mint a magas olajsavtartalmú szója), illetve azok, amelyek allergiás vagy más reakciókat idézhetnek elő. Az Egyesült Államok kormánya némi aggodalommal figyeli ezeket a terveket, tekintettel arra, hogy Japán az USA mezőgazdasági termékeinek legnagyobb importőre. (World Food Regulation Review, 1999. szeptember, 6–7. oldal)

68/99 Az USA leállítja a hormonmentes marhahús eladását az EU-ba

Az Egyesült Államok Mezőgazdasági Minisztériuma (USDA) 1999. július 20-án bejelentette, hogy az ipar részéről megnyilvánuló bizonyos aggodalmak miatt felfüggeszti a hormonmentes marhahús EU-ba történő exportját. Korábban az USDA Élelmiszer-biztonsági és Ellenőrző Szolgálat (FSIS) az európai igények kielégítésére létrehozta a Hormonmentes Szarvasmarha Programot, melynek keretében a megbízott magánlaboratóriumok tanúsítványt adnak ki. Az utóbbi időben azonban gyanú merült fel a tanúsítási folyamat „hatásosságát” illetően. Korábban az EU bejelentette, hogy 1999. június 15-től leállítja az amerikai hormonmentes marhahús behozatalát, hacsak az USA nem hoz szigorúbb intézkedéseket a hormonmentesség szavatolására. Az Egyesült Államok eddig évente 25 millió dollár értékben adott el hormonmentes marhahúst Európába. (World Food Regulation Review, 1999. szeptember, 11. oldal)

69/99 USA: A FSIS segíti a legkisebb üzemeket a HACCP-követelmények végrehajtásában

A Mezőgazdasági Minisztérium Élelmiszer-biztonsági és Ellenőrző Szolgálat (FSIS) 1999. július 22-én számos kezdeményezést jelentett be, amellyel elő kívánja segíteni, hogy a legkisebb hús- és baromfihús feldolgozó üzemek is megvalósíthassák a HACCP rendszert (Veszélyelemzés és a Kritikus Szabályozási Pontok). A kezdeményezések között megemlítendő egy önértékelési útmutató, különféle brosúrák és videókazetták, valamint egy gyakorlati szakemberek által nyújtott állandó technikai segítségnyújtás és monitoring-szolgálat. Az intézkedést az teszi különösen időszerűvé, hogy 2000. január 25-ig mintegy 6000 igen kisméretű üzemnek kell bevezetnie a HACCP rendszert. Sokan attól tartanak, hogy ezek a kisüzemek nem rendelkeznek a megvalósításhoz szükséges tudományos háttérrel és anyagi erőforrásokkal. A FSIS részéről ugyanakkor

nagy nyomás nehezedik rájuk, hogy termékeik mindenben megfeleljenek a biztonsági előírásoknak. A határidő közeledtével a FSIS szakemberei információ nyújtásával és a helyi „HACCP-készség” felmérésével kívánnak elsősorban segítséget nyújtani a legkisebb üzemek számára. (World Food Regulation Review, 1999. szeptember, 13. oldal)

70/99 Ausztrália és Új-Zéland kötelezővé teszi a génmódosított élelmiszerek jelölését

Az Ausztrál–Új-zélandi Élelmiszerszabványosítási Tanács (ANZFSC) úgy döntött, hogy minden, géntechnológia útján előállított élelmiszert – beleértve a genetikailag módosított összetevőket tartalmazó termékeket is – külön jelöléssel kell ellátni. A kötelező jelölés alól az egészségügyi miniszterek nem adnak felmentést olyan élelmiszerek számára sem, amelyek pedig minden valószínűség szerint alapjában véve semmiben sem különböznek a hasonló jellegű, de nem módosított termékektől. A fogyasztóvédelmi csoportok írásos észrevételeikben arra hívják fel a figyelmet, hogy a szigorú szabályozás ellenére is fennmaradnak olyan jogi kiskapuk, amelyek esetleg lehetővé teszik a jelölési előírások kijátszását. Az 1999. augusztus 3-i tanácsülésen részt vett egészségügyi miniszterek abban is megállapodtak, hogy szigorú ellenőrzés és megfelelő jelölési előírások betartása mellett – egy 10 éves moratóriumot követően – engedélyezik az élelmiszerek besugárzását, ha nem áll rendelkezésre más hatékony módszer a fogyasztók egészségének védelmére. Itt elsősorban a fűszernövények jöhetnek szóba, amelyek mikrobiológiai szennyezettsége általában nagy, de a hagyományos etiléndioxidos kezelés egyre kevésbé látszik elfogadhatónak. (World Food Regulation Review, 1999. szeptember, 16–17. oldal)

71/99 Japán, a funkcionális élelmiszerek atyja

Egy nemzetközi fogyasztóvédő szövetség (IACFO) szerint Japán a világ egyik legfejlettebb piacát mondhatja magáénak „a meghatározott egészségügyi előnyt” hordozó funkcionális élelmiszerek vonatkozásában. A szabályozás az engedélyezési rendszer 1991. évi megalkotásáig nyúlik vissza. Az említett fogyasztói szervezet Japánon kívül az Egyesült Államokban és az Egyesült Királyságban is megvizsgálta a funkcionális élelmiszerek gyorsan növekvő piacának szabályozottságát és trendjeit, majd tapasztalataikat egy jelentésben foglalták össze az alábbi címmel: „Funkcionális élelmiszerek – jótétemény a közegészségügyre vagy a 21. század nagy sarlatánsága?”

Japánban például egyértelműen megkülönböztetik a FOSHU-nak (Food for Specified Health Use) nevezett funkcionális élelmiszereket az étrendi kiegészítőktől, de a vitaminnal vagy ásványi anyagokkal dúsított hagyományos élelmiszerektől is. A FOSHU élelmiszerek címkéjén többek között világosan fel kell tüntetni az emberi egészségre gyakorolt hatás mellett a táblázatos tápérték- és energiatartalmat, valamint az összetevők jegyzékét is. A FOSHU engedélyezési rendszer azonban továbbfejlesztésre és szigorításra szorul, így korlátozni szükséges a funkcionális élelmiszerek zsír-, koleszterin-, nátrium- és cukortartalmát. Mindamellett ösztönözni kell a hagyományos élelmiszerek fogyasztását is. (World Food Regulation Review, 1999. szeptember, 21–27. oldal)

72/99 Kanada: Javaslat egy új baromfiipari ellenőrző rendszerre

Az ekvivalencia biztosítása és felülvizsgálat céljából egy új, a kanadai baromfi szektorra vonatkozó javaslatot terjesztettek az USA Mezőgazdasági Minisztériuma elé, amely a vizuális ellenőrzés mellett más olyan vizsgálatokat is előírányoz, ahol jobban előtérbe kerül az ellenőrök személyes képzettsége és szaktudása. Az USDA Élelmiszer Biztonsági és Ellenőrző Szolgálat (FSIS) elsősorban azt vizsgálja, hogy a Kanadai Modernizált Baromfi Ellenőrzési Projekt (MPIP) kritériumai mennyiben felelnek meg az Egyesült Államok vonatkozó szabványainak. Az USA-ba baromfihús-készítményeket exportáló kanadai üzemeknek ugyanazt a szigorú közegészségügyi feltételrendszert kell teljesíteniük, mint az Egyesült Államok hazai vágóhídjainak. A MPIP rendszer alapvető eleme a csíraszám (baktériumok és patogének) állandó figyelése, továbbá a tudományos alapokon végzett kockázatelemzés. Hasonlóan az Egyesült Államokhoz, Kanadában is a HACCP rendszeren alapul az élelmiszerek biztonságos előállítás és feldolgozása. (World Food Regulation Review, 1999. október, 3–4. oldal)

A hírekben közöltek háttéranyagai a megadott számok alapján a **KÉKI-ÉLMINFO**-nál megrendelhetők.